

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือราชการ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผศ.เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาวร ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 7
โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. นายธีรชัย เนตรณอมศักดิ์ ตำแหน่ง อาจารย์ระดับ 4 ภาควิชาการประถมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. นายชูเกียรติ ลอองแก้ว ตำแหน่ง อาจารย์ระดับ 5 โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์
(มอดินแดง) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. นางสาวปิยะวรรณ ศรีสุรักษ์ ตำแหน่ง อาจารย์ระดับ 5 โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์
(มอดินแดง) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. นายแสวง แกลงศรี ตำแหน่ง อาจารย์ระดับ 4 โรงเรียนบ้านหนองขาม
หนองแวงบ้านเล้า สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
อุบลรัตน์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ใบแจ้งการขึ้นข้อทักท้วง

นางสาวสุภาวดี ปิ่นทอง โฆษก อบจ. เชียงใหม่ โทร. 053107 2174

วันที่ 05/10/2564

วันที่ 22 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตนำเครื่องมือมาใช้ในการเรียนการสอน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนลาวัณย์อานันท์

ด้วยนายณัฐพล กล้าหาญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนารายชื่อเครื่องมือ
วิจัยในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านดอนลำตวน" ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และ
พิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือก่อนที่จะนำไปใช้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณา
แล้วเห็นว่า บุคคลดังต่อไปนี้

1. นายชูเกียรติ ลอองแก้ว อาจารย์ระดับ 4
2. นางสาวปิยะวรรณ ศรีสุรักษ์ อาจารย์ระดับ 5

เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งบุคคล
ดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ
นายณัฐพล กล้าหาญ ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็น
ประโยชน์แก่ท่านและความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผศ.ดร. ไฉนพร คำแก้ว)

รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ๑๐๐/๒๕๓๙

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ที่ ๑๐๐/๒๕๓๙

๒๕๓๙

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการ เป็นผู้ช่วยชาญ

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ด้วยนายณัฐพล กล้าหาญ นักศึกษารัษฎาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาจริยธรรมความมี
วินัยในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
บ้านดอนลำดอน" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และพิจารณาเนื้อหา
ของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้ว
เห็นว่า นายแสวง แกล่งศรี ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านหนองขามหนอง-
แวงบ้านเล้า สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ
ประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ช่วยชาญตรวจสอบและ
พิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นายณัฐพล กล้าหาญ ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็น
ประโยชน์และได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

บันทึกข้อความ

นางสาวสารี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร. 2584

ด.พ. 0510/ด.พด

วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๓๙

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนลาซาลคณะศึกษาศาสตร์

ด้วยนายณัฐพล กล้าหาญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมความมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านดอนลำดวน" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือก่อนที่จะนำไปใช้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้วเห็นว่า นางเพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาน ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 7 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นายณัฐพล กล้าหาญ ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ดร.ศร โนนพร ดำเนินพร)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผนกวิชา บัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร. 2584

ที่ ทบ. 0510/ดปบ

วันที่ 24 มกราคม 2539

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้ช่วย

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

ด้วยนายรัฐพล กล้าหาญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาจริยธรรมควมมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์" ภาควิชา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านดอนลำตวน" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือก่อนที่จะนำไปใช้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้วเห็นว่า นายธีรชัย เนตรนอมศักดิ์ อาจารย์ภาควิชาการประถมศึกษา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นายรัฐพล กล้าหาญ ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ยศ.ดร. โฉนทร คำวิท)

รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 0510/ ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

๗ พฤษภาคม ๒๕๓๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ด้วย นายณัฐพล กล้าหาญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาจริยธรรมความมี
วินัยในตนเอง ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
บ้านดอนลำดวน" ซึ่งได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านดอนลำดวน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมพวง ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา ๒๕๓๙ โดยจะดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม ถึงวันที่ 30
กรกฎาคม ๒๕๓๙ เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายณัฐพล กล้าหาญ ดำเนินการเก็บข้อมูลตามความ
ประสงค์ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๓๐ ๐ -

(นายนิพนธ์ จันทร์โพธิ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (043) 236903

ที่ ทม 0510/

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

138

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

พฤษภาคม 2539

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการครูเป็นผู้ช่วยวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านดอนลำดวน

ด้วย นายณัฐพล กล้าหาญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาจริยธรรมความมี
วินัยในตนเอง ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
บ้านดอนลำดวน" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความมี
วินัยในตนเองของนักเรียน และจะต้องมีการวางแผนปรับปรุงความเหมาะสมของวิธีการในการ
พัฒนาด้วย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีผู้ช่วยในการวิจัย เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จ
ลุล่วงไปด้วยดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการครู
ดังรายชื่อต่อไปนี้ เป็นผู้ช่วยวิจัยของนายณัฐพล กล้าหาญ

1. นายอุดม วิรุฬบุตร
2. นางละออง ชัยภักดี
3. นางบุญเรียม กล้าหาญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๓๐ ๑ -

(นายนิพนธ์ จันทร์โพธิ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (043) 236903

ที่ ทม. 0510/ ๐๕๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

๑๒ มีนาคม 2539

เรื่อง ขออนุญาตทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอาสนาราม

ด้วยนายณัฐพล กล้าหาญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาจริยธรรมความมี
วินัยในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
บ้านดอนลำดวน" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาเป็นผู้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเอง จึง
จำเป็นต้องทดลองหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขออนุญาตให้ นายณัฐพล กล้าหาญ ได้ดำเนินการ
ทดสอบเครื่องมือดังกล่าว กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวันที่ 14 มีนาคม 2539

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวัง
เป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๑ ๐๒

(นายสมพงศ์ จันทร์โพธิ์ศรี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม. 0510/๐๕๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

๑๕ มีนาคม 2539

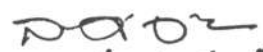
เรื่อง ขออนุญาตทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านดอนลำดวน

ด้วยนายณัฐพล กล้าหาญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมความมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านดอนลำดวน" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาเป็นผู้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเอง จึงจำเป็นต้องทดลองหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขออนุญาตให้ นายณัฐพล กล้าหาญ ได้ดำเนินการทดสอบเครื่องมือดังกล่าว กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวันที่ 14 มีนาคม 2539

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ จันทรโพธิ์)

คณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม. 0510/ ๐๕๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

๑๒ มีนาคม ๒๕๓๙

เรื่อง ขออนุญาตทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านขามชุมร่วม

ด้วยนายณัฐพล กล้าหาญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาจริยธรรมความมี
วินัยในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
บ้านดอนลำตวน" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาเป็นผู้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเอง จึง
จำเป็นต้องทดสอบหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขออนุญาตให้ นายณัฐพล กล้าหาญ ได้ดำเนินการ
ทดสอบเครื่องมือดังกล่าว กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวันที่ 14 มีนาคม ๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวัง
เป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงศ์ จันทร์โพธิ์ศรี)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม. 0510/ ๐๗๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

/๒ มีนาคม 2539

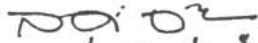
เรื่อง ขออนุญาตทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดโชติการาม

ด้วยนายณัฐพล กล้าหาญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาวรรณกรรมความมี
วินัยในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
บ้านดอนลำดวน" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาเป็นผู้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเอง จึง
จำเป็นต้องทดสอบหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขออนุญาตให้ นายณัฐพล กล้าหาญ ได้ดำเนินการ
ทดสอบเครื่องมือดังกล่าว กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวันที่ 14 มีนาคม 2539

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวัง
เป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงศ์ จันทรโพธิ์ศรี)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร (043) 236903

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

- แผนการสอน

แผนการสอนที่ 1

การพัฒนาจริยธรรมความมีวินัยในตนเอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง ความรับผิดชอบ (ความรู้เรื่องความรับผิดชอบ) เวลา 4 คาบ

ความคิดรวบยอด

ความรับผิดชอบ หมายถึง การเอาใจใส่และปฏิบัติงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย รวมทั้งงานในหน้าที่ของตนเอง ให้เสร็จเรียบร้อยทันตามเวลาที่กำหนดเอาไว้เป็นอย่างดีที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียน เรียนเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบแล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. บอกความหมายของความรับผิดชอบได้
2. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงการมีความรับผิดชอบที่นักเรียนพึงมีได้
3. บอกถึงผลดีของการมีความรับผิดชอบ และผลเสียของการขาดความรับผิดชอบได้
4. ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 8 ข้อ จากทั้งหมด 10 ข้อ

คุณลักษณะที่ต้องการด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. ทำงานหรือกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้
2. เสนอความคิดเห็นที่มีเหตุผลต่อกลุ่มได้
3. ปฏิบัติตามมติ และข้อตกลงร่วมกันของกลุ่มได้

เนื้อหาด้านความรู้

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความเอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย หรืองานในหน้าที่ของตนเองด้วยความซื่อสัตย์และเพียรพยายาม เพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย และเมื่อผลงานปรากฏออกมาแล้วก็สามารถยอมรับผลงานนั้นได้ด้วยความสบายใจ และความเต็มใจ ไม่ว่างานจะดีหรือไม่ดีอย่างไรก็ตาม รวมทั้งพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น (รายละเอียดดังในบัตรเนื้อหาภาคผนวก)

เนื้อหาต้านกลุ่มสัมพันธ์

ในการทำงานกลุ่มให้ได้ผลดีนั้น กลุ่มจะต้องมีการวางแผนร่วมกันอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้รับทราบว่าอะไรที่จะต้องทำด้วยกันบ้าง และมีขั้นตอนในการทำงานอย่างไร ทำงานอะไรก่อน ทำงานอะไรทีหลัง นอกจากนี้การแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่มจะช่วยให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จได้เร็วยิ่งขึ้น และในการปฏิบัติงานกลุ่มนั้นสมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เพราะทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ถ้าสมาชิกกลุ่มปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดีแล้ว กลุ่มก็จะพลอยประสบผลสำเร็จไปด้วย

สื่อการเรียนการสอน

1. สลากชื่อสัตว์ในการแบ่งกลุ่มนักเรียน
2. รูปภาพเด็กประกอบกรณีตัวอย่าง 3 ภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ก. ขั้นนำ

1. สนทนาเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนเมื่ออยู่ที่บ้าน และเมื่ออยู่ที่โรงเรียน การปฏิบัติตามหน้าที่ ความรู้สึกชอบและไม่ชอบในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตามแนวคำถาม
 - อยู่ที่บ้านนักเรียนมีหน้าที่อะไรบ้าง
 - อยู่ที่โรงเรียนนักเรียนมีหน้าที่อะไรบ้าง
 - นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรบ้างที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ข. ขั้นกิจกรรมการสอน

ขั้นจัดกิจกรรมสอนเนื้อหาและความคิดรวบยอด

2. ครูแจกบัตรเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบให้นักเรียนศึกษา และตอบคำถามหลังจากศึกษาบัตรเนื้อหาเสร็จแล้ว (บัตรเนื้อหาในภาคผนวก)
3. ร่วมกันเฉลยคำตอบและสรุปเนื้อหาความรับผิดชอบ ลักษณะของพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบ.

ขั้นวิเคราะห์พฤติกรรมและสร้างความคิด

4. ครูใช้กรณีตัวอย่างเด็กชายสมชาย เด็กชายสมหมาย และเด็กชายสมควร ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 นำภาพเด็กชายภาพที่ 1 ติดบนกระดานดำ ครูแจกเนื้อหากรณีตัวอย่างแล้ว เล่ากรณีตัวอย่างเด็กชายสมชายโดยให้นักเรียนศึกษาเนื้อหากรณีตัวอย่างตามไปด้วย จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในบัตรกรณีตัวอย่าง และร่วมกันอภิปรายถึงความเหมาะสมและไม่เหมาะสมของการประพฤตินักเรียนตัวอย่าง ที่มีเฉพาะความรับผิดชอบต่อตัวเองอย่างเดียว

4.2 ครูนำภาพเด็กชายภาพที่ 2 ติดบนกระดานดำ จากนั้นเล่ากรณีตัวอย่างของเด็กชายสมหมายโดยให้นักเรียนศึกษาเนื้อหากรณีตัวอย่างตามไปด้วย จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในบัตรกรณีตัวอย่าง และร่วมกันอภิปรายถึงความเหมาะสมและไม่เหมาะสมของการประพฤตินักเรียนตัวอย่างที่ 2 ที่รับผิดชอบต่อโรงเรียนแต่ขาดความรับผิดชอบต่อตัวเอง

4.3 ครูนำภาพเด็กชายคนที่ 3 ติดบนกระดานดำ จากนั้นเล่ากรณีตัวอย่างของเด็กชายสมควรโดยให้นักเรียนศึกษาเนื้อหากรณีตัวอย่างตามไปด้วย จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในบัตรกรณีตัวอย่าง และร่วมกันอภิปรายถึงความเหมาะสมและไม่เหมาะสมของการประพฤตินักเรียนตัวอย่างที่ 3

ค. ขั้นอภิปราย

ขั้นการให้เหตุผลและการตัดสินใจ

5. แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้นักเรียนจับสลากชื่อสัตว์ สิงโต เสือ และช้าง เมื่อจับสลากได้สัตว์ชนิดใดนักเรียนต้องร้องเสียงสัตว์ชนิดนั้นเพื่อเข้ากลุ่มสัตว์ชนิดเดียวกัน เมื่อนักเรียนเข้ากลุ่มแล้วให้เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการและผู้สังเกตการณ์

6. ครูเรียกผู้สังเกตการณ์ของแต่ละกลุ่มมาพบเพื่อแนะนำวิธีการสังเกตการทำงานกลุ่ม และแจกแบบบันทึกการสังเกตเพื่อสังเกตการณ์การทำงานกลุ่มตามที่เป็นจริง

7. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงข้อดีของการมีความรับผิดชอบ และข้อเสียของการขาดความรับผิดชอบจากกรณีตัวอย่างเด็กทั้ง 3 คน จากนั้นให้กลุ่มตกลงเลือกแบบอย่างในการปฏิบัติว่าจะเลือกปฏิบัติตามแบบใดแล้วสรุปเป็นข้อตกลงในการจะปฏิบัติของสมาชิกภายในกลุ่ม

8. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มรายงานผลการอภิปรายและการตัดสินใจของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

9. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และอภิปรายถึงข้อตกลงของแต่ละกลุ่ม และช่วยกันคิดหาวิธีการในการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อแสดงออกถึงการมีความรับผิดชอบต่อตนเองและรับผิดชอบต่อโรงเรียน

10. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลที่ได้ จากการปฏิบัติเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและรับผิดชอบต่อโรงเรียน และผลเสียที่เกิดขึ้นถ้านักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อโรงเรียน

11. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติเพื่อแสดงออกถึงการมีความรับผิดชอบต่อตนเองและการมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน เช่น

ความรับผิดชอบต่อตนเอง

- ดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย และเครื่องแต่งกายของตนเอง
- ดูแลรักษาเครื่องใช้ของตนเอง เช่น เครื่องเขียน แบบเรียนต่าง ๆ
- รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ทำการบ้านส่งทุกครั้ง อ่านหนังสือเรียนทุกวัน

และทำงานต่าง ๆ ที่ครูมอบหมายให้ทำเกี่ยวกับการเรียน

ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน

- ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียน อุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน

- ช่วยกันรักษาความสะอาดของบริเวณโรงเรียน ในส่วนที่ได้รับมอบหมาย เช่น สนามโรงเรียน บริเวณรอบ ๆ อาคารเรียน โรงอาหาร และห้องสมุด เป็นต้น

12. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดข้อตกลง และวางกฎเกณฑ์ของพฤติกรรมการมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อโรงเรียน โดยการร่วมกันเลือกพฤติกรรมหลัก ๆ จากข้อ 11. เขียนเป็นแผนภูมิติดไว้ในห้องเรียนเพื่อเตือนความจำ

13. ให้ผู้สังเกตการณ์การทำงานกลุ่มเสนอผลการสังเกตหน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันอภิปรายเพิ่มเติมถึงวิธีการในการทำงานกลุ่ม

ง. ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของความรับผิดชอบ โดยตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับ พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ผลดีของการมีความรับผิดชอบผลเสียถ้าขาดความรับผิดชอบ และผลการตัดสินใจที่จะเลือกปฏิบัติของแต่ละกลุ่ม

จ. ขั้นวัดผล

15. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 10 ข้อ (ภาคผนวก)

การประเมินผล

ประเมินจาก

1. การทำแบบฝึกหัดด้านความรู้ เกี่ยวกับความรับผิดชอบ
2. การสังเกตการร่วมกิจกรรมในการเรียน และการตอบคำถามในระหว่างเรียน
3. ผลการรายงานของผู้สังเกตการณ์การทำงานกลุ่ม
4. ผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม

การสังเกตด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. สังเกตพฤติกรรมของการรวมกลุ่ม และการเลือกหัวหน้ากลุ่ม
2. สังเกตวิธีการทำงานและการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม
3. การสังเกตความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม การให้ความร่วมมือและความตั้งใจในการทำงานกลุ่ม และความพอใจในการเข้ากลุ่ม

กรณีตัวอย่าง

กรณีที่ 1

เด็กชายสมชาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองผักแว่น ทุกวัน เขาจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ซักรสะอาด ล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้งก่อนที่จะรับประทานอาหาร สมชาย เป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง เขายินอ่านหนังสือและทำการบ้านทุกวัน ครูมักชมเขาว่าเรียนเก่ง และทำการบ้านสะอาดเรียบร้อยเสมอ แต่สิ่งที่สมชายไม่ชอบทำ คือ เขาจะไม่ยอมช่วยเพื่อนปัดกวาดและรักษาความสะอาดของห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน โดยอ้างว่ากลัวมือสกปรก และเสื้อผ้าจะเปื้อนเลอะเทอะ

คำถาม

1. การกระทำของเด็กชายสมชายมีข้อดีและข้อบกพร่องอย่างไร

.....

2. การกระทำใดของสมชายที่ควรเอาเป็นตัวอย่าง

.....

3. การกระทำใดของสมชายที่ไม่ควรเอาเป็นตัวอย่าง

.....

กรณีที่ 2

เด็กชายสมหมาย เป็นเด็กนักเรียนชั้นเดียวกับกับสมชาย เขาเรียนไม่ค่อยเก่งนัก ครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์มักบ่นเสมอ ๆ ว่าเขาไม่ขยันทำการบ้านส่งเลย แต่สมหมายกลับมีความขยันขันแข็งในการช่วยงานของโรงเรียนดีมาก ทั้งการทำความสะอาดภายในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชักชวนน้องๆ ชั้นที่เล็กกว่า ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ จนได้รับคำชมจากครูอยู่เสมอว่า เป็นผู้ช่วยรับผิดชอบงานของโรงเรียนดีมาก แต่ในขณะเดียวกันเสื้อผ้าและร่างกายของสมหมายมักจะสกปรกเป็นประจำ เพราะเขาไม่ค่อยจะระมัดระวังตัว แต่เขาก็ไม่เคยบ่นที่ต้องซักเสื้อผ้าทุกวัน และเขายังคงเอาใจใส่ในการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายเสมอ

คำถาม

1. การกระทำของเด็กชายสมหมายมีข้อดีและข้อบกพร่องอย่างไร
.....
2. การกระทำใดของสมหมายที่นักเรียนชอบและควรเอาเป็นตัวอย่าง
.....
3. การกระทำใดของสมหมายที่นักเรียนไม่ชอบ และไม่ควรเอาเป็นตัวอย่าง
.....

กรณี 3

เด็กชายสมควร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เขาเป็นนักเรียนที่ได้รับการชมเชยจากครูอยู่เสมอ ในฐานะที่เป็นนักเรียนที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เรียนเก่งเพราะขยันทำการบ้าน และอ่านหนังสือทุกวัน ในส่วนของงานที่โรงเรียน สมควรช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียน และบริเวณโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดีโดยไม่ต้องมีใครคอยมาบอกมาเตือน ไม่ว่าครูจะเห็นหรือไม่ก็ตาม เขาเป็นคนที่รักของครูในโรงเรียนเพราะเขาประพฤติดี เป็นที่รักของเพื่อนๆ และพี่น้องชั้นอื่นๆ ในโรงเรียนเพราะเขาไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เกรงข่มผู้อื่น

คำถาม

1. การกระทำของเด็กชายสมควรมีข้อดีและข้อบกพร่องอย่างไร
.....
2. การกระทำใดของเด็กชายสมควรที่นักเรียนชอบและควรเอาเป็นตัวอย่าง
.....
3. การกระทำใดของเด็กชายสมควรที่นักเรียนไม่ชอบและไม่ควรเอาเป็นตัวอย่าง
.....

สรุปความคิดเห็นของกลุ่ม

1. ตัวอย่างที่ดีที่สุดที่กลุ่มเลือก คือ เด็กชาย
2. กลุ่มตกลงตัดสินใจเลือกแบบอย่างในการปฏิบัติตามเด็กชาย

บัตรเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความเอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย หรือ งานในหน้าที่ของตนเองด้วยความซื่อสัตย์และเพียรพยายาม เพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามจุดหมาย และเมื่อผลงานปรากฏออกมาแล้วก็สามารถยอมรับผลงานนั้นได้ด้วยความสบายใจ และความเต็มใจ ไม่ว่างานจะดีหรือไม่ดีอย่างไรก็ตาม และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ความรับผิดชอบที่นักเรียนพึงมี ได้แก่

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น การดูแลรักษาสุขภาพร่างกายของตนเอง การดูแลรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ของตนเอง รวมทั้งงาน และการเรียน ของตัวเองด้วย

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของสังคม ช่วยเหลือผู้อื่น และมีความร่วมมือกับผู้อื่น

3. ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ได้แก่ การตั้งใจเล่าเรียน เชื่อฟังครูอาจารย์ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน รักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ช่วยกันรักษาความสะอาดของห้องเรียน ดูแลรักษาอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน ช่วยกันรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบริเวณโรงเรียน และในส่วนที่นักเรียนได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด ด้วยความเต็มใจ

4. รับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ การเคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง ช่วยเหลืองานในครอบครัว เช่น การช่วยดูแลน้องช่วยทำความสะอาดบ้านเรือน รดน้ำต้นไม้ พืชผักต่าง ๆ ล้างถ้วยชาม และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการช่วยรักษาชื่อเสียงของครอบครัว

5. รับผิดชอบต่อเพื่อน เช่น ช่วยตักเตือนแนะนำเพื่อนเมื่อทำผิด ช่วยเหลือเพื่อนอย่างเหมาะสม ให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิด ไม่ทะเลาะหรือเอาเปรียบกัน รวมทั้งการให้ความเคารพซึ่งกันและกัน

คำถาม

1. ความรับผิดชอบหมายถึง
2. ความรับผิดชอบใดบ้างที่นักเรียนต้องมี
3. คนที่มีความรับผิดชอบจะเกิดผลดีอย่างไร
4. คนที่ไม่มีความรับผิดชอบจะเกิดผลเสียอย่างไร

แบบฝึกหัด
เรื่อง ความรับผิดชอบ

ชื่อ นามสกุล เลขที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียน..... อำเภอ จังหวัด.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายถูก (/) หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าถูกต้อง
และเขียนเครื่องหมายผิด (x) หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่า ไม่ถูกต้อง

- 1. ความรับผิดชอบหมายถึง การดูแลตัวเองและครอบครัวให้ดีที่สุดพอ
- 2. นักเรียนมีหน้าที่ดูแลตัวเอง ช่วยเหลือครอบครัว และต้องช่วยงานโรงเรียนด้วย
- 3. สมชายเป็นนักเรียนที่ขยันทำการบ้านและอ่านหนังสือ เขาเรียนเก่งมากจึงไม่จำเป็นต้องช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน
- 4. สมทรงช่วยทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนทุกวัน ครูไม่น่าจะลงโทษสมทรง ถ้าหากเขาไม่ได้ทำการบ้านส่ง
- 5. สุดสวยมาโรงเรียนแต่เช้าทุกวัน ถือว่าเธอเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 6. คนที่มุ่งมั่นตั้งใจจะปฏิบัติงาน และหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม ด้วยความละเอียดและรอบคอบ ยอมรับในผลการปฏิบัติของตนเอง มีความพยายามที่จะปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น คือคนที่มีความรับผิดชอบ
- 7. คนที่ไม่ตั้งใจเรียน หลบหนีกการช่วยงานของ โรงเรียน รู้จักเอาตัวรอดคนเดียว ถือว่าเป็นคนที่ฉลาด เอาตัวรอดเก่ง
- 8. คนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ถือว่ามีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนด้วย
- 9. ครูไม่ควรให้นักเรียนช่วยงานโรงเรียนมากนัก เพราะจะทำให้นักเรียนเรียนหนังสือไม่เก่ง
- 10. การจะช่วยงานโรงเรียนได้ดีจะต้องมาโรงเรียนก่อนที่จะเข้าแถวเคารพธงชาติ

แบบบันทึกการสังเกตการณ์

กลุ่มที่ ชั้น
วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง

นักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์ มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานดังนี้

1. ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่สังเกตได้จากการทำงานกลุ่มในครั้งนี้ โดยเขียนเครื่องหมายถูก (/) ในช่องที่นักเรียนสังเกตเห็นว่ากลุ่มปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นจริง
2. ให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับในครั้งนี้ เพราะเป็นหน้าที่ที่สำคัญต่อกลุ่ม

ผลการสังเกต

- () สมาชิกในกลุ่มให้ความร่วมมือในการทำงานทุกคน
- () กลุ่มมีการวางแผนในการทำงาน
- () กลุ่มมีการเลือกผู้นำกลุ่มโดยเสียงส่วนมาก
- () ผู้นำกลุ่มได้รับการยอมรับจากสมาชิกในกลุ่ม
- () ผู้นำกลุ่มสามารถวางกติกาให้สมาชิกปฏิบัติตามลำดับ
- () สมาชิกกลุ่มปฏิบัติตามกติกาที่ได้ตั้งเอาไว้
- () สมาชิกกลุ่มช่วยกันเสนอแนะความคิดเห็นต่อกลุ่มทุกคน
- () สมาชิกกลุ่มเคารพและยอมรับในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- () กลุ่มช่วยกันสรุปปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น
- () สมาชิกในกลุ่มเกิดความขัดแย้งกัน
- () มีสมาชิกบางคนในกลุ่มไม่ได้เสนอความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

ประธานกลุ่มชื่อ

ผู้สังเกตการณ์ชื่อ

แผนการสอนที่ 2

การพัฒนาจริยธรรมความมีวินัย ในตนเอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง ความรับผิดชอบ (การวางแผนการปฏิบัติ) เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การวางแผนในการทำงานกลุ่มไว้เป็นอย่างดี จะช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี และไม่เกิดปัญหาในการลงมือปฏิบัติงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากนักเรียน เรียนเนื้อหาเรื่องการวางแผนงานแล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. บอกประโยชน์ของการวางแผนงานก่อนการลงมือปฏิบัติงานได้
2. ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาคาดความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มได้
3. ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ข้อ จาก 5 ข้อ

คุณลักษณะที่ต้องการด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. การร่วมกันประชุมวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติงานได้
2. การรับบทบาทหน้าที่ หรือแนวทางในการปฏิบัติตัวของตนเองในกลุ่ม
3. การร่วมกันกำหนดข้อตกลงของกลุ่ม หรือมติของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มถือปฏิบัติได้

เนื้อหาด้านความรู้

ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยการวางแผนงานที่ดี คือ สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการทำงาน ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกในกลุ่ม ระยะเวลาที่จะใช้ในการปฏิบัติวิธีการหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ทั้งหมด มีการร่วมกันวางแผนขั้นตอนในการทำงาน และมอบหมายหน้าที่ให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีการสรุปย่อเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องทำ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคน ให้สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจที่ตรงกัน การปฏิบัติงานที่มีการวางแผนงานที่ดีจะช่วยให้การทำงานราบรื่น ไม่มีปัญหาที่จะก่อให้เกิดความผิดพลาดในการทำงาน

เนื้อหาด้านกลุ่มสัมพันธ์

การวางแผนงานเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพราะจะช่วยให้การแบ่ง

หน้าที่ให้สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติด้วยความเข้าใจที่ตรงกันในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ได้อย่างถูกต้อง ในเวลาอันรวดเร็ว และช่วยให้งานของกลุ่มไปสู่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและประหยัดเวลา นอกจากนั้นการวางแผน และการทำความเข้าใจในหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนจะช่วยให้เกิดความเข้าใจกัน ก่อให้เกิดพลังของกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ของกลุ่มต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

1. บทพูดสำหรับการแสดงบทบาทสมมติ 2 ชุด
2. แบบสังเกตการณ์สำหรับนักเรียนที่ดูการแสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนเล่นเกมแข่งขันกันหาสิ่งของ (รายละเอียดตั้งในภาคผนวก)
2. ครูและนักเรียนสนทนาถึงสิ่งที่ช่วยให้การแข่งขันในครั้งนี้จะสำเร็จ คือการรู้จักจดจำ และบันทึกรายละเอียดของงานที่จะทำ จัดแบ่งหน้าที่กันทำภายในกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและรวดเร็ว และขอให้นักเรียนนำข้อคิดในครั้งนี้ไปใช้ในการทำงานกลุ่ม ในโอกาสต่อ ๆ ไป

ข. ขั้นกิจกรรมการสอน

ขั้นจัดกิจกรรมสอนเนื้อหาและสร้างความคิดรวบยอด

3. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ การแสดงบทบาทสมมติให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น
4. ให้นักเรียนได้ดูการแสดงบทบาทสมมติ 2 ชุด (ภาคผนวก) โดยชุดที่ 1 เป็นการแสดงการทำงานที่มีการวางแผนการทำงานร่วมกันก่อนการลงมือปฏิบัติ ส่วนชุดที่ 2 เป็นการแสดงการทำงานที่ไม่ได้มีการวางแผนการทำงานร่วมกันก่อนลงมือปฏิบัติ (โดยครูเตรียมนักเรียนที่จะแสดงบทบาทสมมติไว้ล่วงหน้าทั้งสองกลุ่ม)

ขั้นวิเคราะห์พฤติกรรมและสร้างความคิด

5. ครูใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่นักเรียนได้ดูทั้ง 2 กรณี ตามแบบสังเกตการณ์ที่นักเรียนบันทึก คือ

- กลุ่มใดที่มีการวางแผนก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติงาน
- การวางแผนก่อนการปฏิบัติงานต้องทำอย่างไรบ้าง
- กลุ่มใดที่นักเรียนคิดว่าทำงานได้สำเร็จเรียบร้อยในเวลาที่น่า้อยที่สุด

- การทำงานกลุ่มนักเรียนคิดว่าการวางแผนงานก่อนการลงมือปฏิบัติมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะอะไร

ค. ชั้นอภิปราย

ขั้นการให้เหตุผลและการตัดสินใจ

6. ครูใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้

- การวางแผนงานมีประโยชน์ต่อการทำงานอย่างไร
- ในการวางแผนงานนั้น หัวหน้ากลุ่ม และสมาชิกกลุ่มควรจะทำอย่างไร เพื่อให้ทำงานของกลุ่มดำเนินไปได้ด้วยดี (ครูเขียนสรุปคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ)

ง. ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญและความจำเป็นของการวางแผนงาน ก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติงาน

8. ครูยกตัวอย่างการวางแผนการปฏิบัติเพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน (ตัวอย่างในภาคผนวก)

9. ครูขออาสาสมัครกลุ่มละ 1 คนเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์การทำงานกลุ่ม โดยครูให้คำแนะนำในการสังเกต และแจกแบบสังเกตการทำงานกลุ่มให้

10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติเพื่อให้สมาชิกกลุ่มเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และรับผิดชอบต่อโรงเรียน ตามพฤติกรรมกาปฏิบัติที่พึงประสงค์ที่ครูเขียนเป็นแผนภูมิติดไว้ในห้องเรียนตามแผนการสอนที่ 1 (รายละเอียดในแบบบันทึกพฤติกรรมกาที่มีความรับผิดชอบต่อของนักเรียน) ซึ่งมีขั้นตอนคือ

10.1 กลุ่มกำหนดพฤติกรรมย่อยของการมีความรับผิดชอบต่อเพื่อที่จะให้สมาชิกกลุ่มมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ชัดเจนเข้าใจได้ตรงกัน

10.2 กลุ่มกำหนดแนวทางและวิธีการในการปฏิบัติเพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีพฤติกรรมกาที่มีความรับผิดชอบต่อที่พึงประสงค์

10.3 ให้กลุ่มร่วมกันหามติเพื่อกำหนดเป็นข้อตกลงของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติตาม เช่นหลังจากที่ได้ตกลงกันแล้วถ้าสมาชิกในกลุ่มคนใดมีพฤติกรรมในบางเรื่องที่ไม่พึงประสงค์ จะต้องถูกกลุ่มลงโทษตามมติที่ได้ตกลงกันไว้ เช่น ต้องทำงานชดใช้กลุ่มเป็นกรณีพิเศษ หรือหัวหน้ากลุ่มมีสิทธิ์ว่ากล่าวตักเตือน ได้ตามความเหมาะสม

11. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอแผนการปฏิบัติของกลุ่มหน้าชั้นเรียน และผู้สังเกตการณ์กลุ่มนำเสนอผลการสังเกตการทำงานของกลุ่ม

12. ครูและนักเรียนในชั้นร่วมกันอภิปรายถึงแผนของการทำงานกลุ่ม รวมทั้งมติของกลุ่มว่าดี หรือบกพร่องอย่างไร ต้องแก้ไขในจุดใด

จ. ขั้นวัดผล

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 5 ข้อ

การประเมินผล

ประเมินจาก

1. การสังเกตการตอบคำถามในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น
2. การวางแผนการปฏิบัติเพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อโรงเรียน
3. การรายงานของผู้สังเกตการณ์การทำงานกลุ่ม

การสังเกตด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. สังเกตความสัมพันธ์และความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม
2. สังเกตวิธีการในการทำงานและการแก้ปัญหาของกลุ่ม

ภาคผนวก

เกมแข่งขันหาสิ่งของตามคำสั่ง

1. ครูชี้แจงวิธีการเล่นและกติกาว่า ครูจะทดสอบความสามารถและความรวดเร็วในการทำงานของแต่ละกลุ่ม เริ่มด้วยการให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามแผนการสอนที่ 1

วิธีเล่นเกม นักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันหาสิ่งของตามที่ครูกำหนดอย่างรวดเร็วที่สุด กลุ่มที่หาสิ่งของ ได้ครบและเสร็จก่อนเป็นกลุ่มที่ชนะ และกลุ่มที่ชนะจะได้คะแนนสะสมของกลุ่ม 3 คะแนน ส่วนกลุ่มที่เสร็จทีหลังจะได้คะแนน 2 และ 1 ตามลำดับ

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาสิ่งของตามที่กำหนดต่อไปนี้มาไว้ที่โต๊ะของกลุ่ม (ครูสังเกตว่านักเรียนแต่ละกลุ่มมีการจดบันทึกหรือไม่ มีการแบ่งหน้าที่ในกลุ่มอย่างไร)

1. สมุด 4 เล่ม	2. ดินสอ 3 แท่ง
3. ใบไม้ 10 ใบ	4. ก้อนหิน 5 ก้อน
5. กิ่งไม้แห้ง 3 กิ่ง	

2. ให้นักเรียนปฏิบัติในเวลา 4 นาที ครูเป็นผู้สังเกตการทำงาน และเป็นผู้ตัดสิน

3. เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนนั่งที่เดิม ครูออกลำดับกลุ่มที่เสร็จก่อนตามลำดับ จากนั้นจึงสำรวจสิ่งที่ให้นักเรียนจัดหาตามที่กำหนด กลุ่มที่ได้สิ่งของครบตามที่กำหนดและเสร็จก่อนเป็นกลุ่มที่ชนะ ได้คะแนนสะสม 3 คะแนน ส่วนกลุ่มที่เหลือได้คะแนน 2 และ 1 ตามลำดับ

ตัวอย่างการวางแผนเพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบในการส่งการบ้าน

สมาชิกกลุ่มบางคนมีพฤติกรรมการส่งการบ้านที่ไม่ตรงเวลาบ่อย ๆ หรือไม่ส่งการบ้านเป็นประจำ สมาชิกในกลุ่มจึงตั้งข้อตกลงร่วมกันว่า ต่อไปสมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องส่งการบ้านทุกครั้ง โดยสมาชิกกลุ่มเลือกตัวแทนเพื่อทำหน้าที่คอยเตือน และคอยดูแลให้สมาชิกในกลุ่มทำการบ้านและส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด ถ้าหากมีสมาชิกกลุ่มคนใดที่ทำการบ้านไม่ได้ หรือทำไม่เสร็จ ให้กลุ่มและตัวแทนให้ความช่วยเหลือในการทำการบ้านให้เสร็จ (ห้ามผู้อื่นลงมือทำให้) และมีการตักเตือนเพื่อไม่ให้สมาชิกคนนั้นมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้นอีก และกำหนดข้อตกลงร่วมกันว่า เมื่อสมาชิกกลุ่มคนใดมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กลุ่มยกย่องชมเชย แล้วจัดลำดับผู้ที่ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เรียงตามลำดับในกลุ่ม และคัดเลือกผู้ที่มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติ 1 คน เป็นตัวแทนเพื่อรับรางวัลดาวของกลุ่ม และในวันสุดท้ายของแต่ละสัปดาห์ ผู้ที่เป็นดาวของแต่ละกลุ่มจะถูกคัดเลือกเป็นดาวของห้องเรียน โดยคัดจากผู้ที่มีความก้าวหน้ามากที่สุดในการปฏิบัติเพื่อให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

แบบฝึกหัด ที่ 2

เรื่อง การวางแผนการปฏิบัติงาน

ชื่อ นามสกุล เลขที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านดอนลำตวน อำเภอลำทะเมนชัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะอะไรจึงต้องมีการวางแผนในการทำงาน.

2. การวางแผนงานมีประโยชน์ต่อการทำงานอย่างไรบ้าง

3. จะต้องมีการวางแผนในการทำงานเมื่อใดบ้าง

4. การวางแผนในการทำงานกลุ่มของนักเรียนมีขั้นตอนในการทำงานอย่างไรบ้าง

5. การวางแผนในการทำงาน หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกกลุ่มต้องปฏิบัติอย่างไร

แบบสังเกตการณ์

ให้ผู้สังเกตการณ์บันทึกข้อมูลที่ได้จากการดูการแสดงบทบาทสมมติทั้ง 2 กลุ่ม โดยการเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ต้องการ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. กลุ่มใดที่มีการวางแผนในการทำงานกลุ่มได้ดี

- () กลุ่มที่ 1
- () กลุ่มที่ 2
- () ทั้งสองกลุ่ม

2. การวางแผนงานก่อนการลงมือปฏิบัติงานของกลุ่ม มีอะไรบ้าง

- () ระบุจุดประสงค์ของการทำงาน
- () รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่ม และเกณฑ์การตัดสิน
- () ช่วยกันคิดว่างานที่กลุ่มจะต้องทำมีงานอะไรบ้าง
- () ช่วยกันจัดลำดับงานที่ต้องทำก่อน และทำหลัง ตามลำดับ
- () มอบหมายงานให้สมาชิกกลุ่มทุกคน ได้ปฏิบัติ
- () มีการสำรวจตรวจสอบอุปกรณ์ที่จะต้อง ใช้ก่อนลงมือปฏิบัติ
- () มีการสรุปข้อตกลงเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ก่อนการปฏิบัติ

ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

บทบาทสมมติ
(กลุ่มที่มีการวางแผนการทำงาน)

ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครูประจำชั้นมอบหมายงานให้นักเรียนเรียบร้อยแล้ว จึงเดินออกไปจากห้องเรียน

สมบัติ : ครูสั่งให้พวกเราช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน และบริเวณรอบ ๆ ห้องเรียนของเรา และจะมีการประกวดความสะอาดของห้องเรียนในวันจันทร์ด้วย เรามีเวลาเหลืออีก 4 วัน จะต้องเริ่มเตรียมงานกันแล้วนะ

สมควร : เราต้องมีหัวหน้าก่อนนะ จะเลือกใครเป็นหัวหน้าดีละ

สมหวัง : เราต้องเลือกคนที่ทำงานกับใคร ๆ ได้ดี ทั้งกับพี่ ๆ น้อง ๆ ชั้นอื่น ๆ และกับพวกเราด้วย

สมศักดิ์ : ผมเสนอสมปอง เพราะเขามีความรอบคอบแล้วก็คล่องแคล่วดี งานจะได้เสร็จเร็ว ๆ

สมทรง : เห็นด้วย เพราะสมปองแบ่งงาน และควบคุมเพื่อน ๆ ทำงานได้ดีมาก

สมนึก : ผมขอเสนอสมหญิง เขาเข้ากับครูได้ดี เพื่อเราจะได้ชนะใจ (เพื่อน ๆ โท่เล็กน้อย)

สมบัติ : เอาหละ ไม่มีใครเสนออีกแล้วใช้ไหม (รอครูหนึ่ง) ถ้าไม่มีเรามาลงคะแนนเสียงกันเลยนะว่าใครจะเป็นหัวหน้า มีผู้ยกเสนอชื่อสองคน คือ สมปอง กับ สมหญิง ลงคะแนนโดยใช้วิธียกมือก็แล้วกัน ใครสนับสนุนสมปองบ้าง (ทุกคนนอกจากสมปองและสมนึกยกมือ) คงไม่ต้องนับแล้วนะครับ เป็นอันว่าเสียงส่วนใหญ่สนับสนุนให้สมปองเป็นหัวหน้าในการทำงานครั้งนี้ ขอเชิญหัวหน้าเลยครับ

สมปอง : ขอบคุณครับที่สนับสนุนผม หวังว่าทุกคนคงร่วมมือร่วมใจ ช่วยกันทำงานนี้ให้สำเร็จนะครับ ผมทราบข่าวว่า โรงเรียนจะหยุดให้พวกเราทำความสะอาดในวันศุกร์ ชั่วโมงสุดท้าย ซึ่งเราจะมีเวลาทำงานจนถึง 4 โมงเย็น กรรมการจะมาตรวจให้คะแนนและประกาศผลในวันจันทร์ สรุปแล้วเรามีเวลาทำความสะอาด 2 ชั่วโมงเท่านั้น และต้องทำความสะอาดภายในห้องเรียนแล้วกับบริเวณรอบ ๆ ห้องเรียนของเราด้วย ห้องของเรามีสมาชิก 15 คน คิดว่าจะสามารถทำงานได้เสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนดเป็นอย่างดี ถ้าพวกเราร่วมมือร่วมใจกัน

สมศักดิ์ : เพดานห้องมีหยากไย่เยอะนะ น่าจะกวาดเพดานกับพื้นห้องก่อน (หัวหน้าให้สมหญิงช่วยจดไว้บนกระดานดำ ว่า เพดาน กับ พื้นห้อง)

สมหญิง : บ้ายประกาศหน้าห้องก็เก่ามากแล้วนะ น่าจะเอาออก เช็ดกระดานดำให้สะอาด แล้วทำป้ายประกาศใหม่ให้เรียบร้อยดีไหม (สมหญิงเขียนบนกระดานดำ ว่า ทำความสะอาดกระดานดำ)

สมปอง: อย่าลืมที่ระเบียง และรอบ ๆ ห้องเรียนด้วย (สมหญิงเขียนบนกระดานดำว่าระเบียง และบริเวณรอบ ๆ ห้องเรียน)

สมหวัง: ผนังห้องเราก็กสปรกนะ น่าจะทำความสะอาดด้วย (สมหญิงเขียนคำว่า ผนังห้อง)

สมปอง: ตกลงเรามีกงานที่ต้องทำกัน 4 งานนะครับ ตามที่เขียนบนกระดานดำ ที่นี้เราจะเริ่มลงมือทำงานกันอย่างไรดี แบ่งคนแล้วช่วยกันทำพร้อม ๆ กันเลยดีไหม จะได้เสร็จเร็ว ๆ

สมหวัง: ทำพร้อมกันคงลำบาก คงต้องชนโต๊ะกับเก้าอี้ออกไปนอกห้องให้หมดก่อน จากนั้นถึงค่อยกวาดเพดาน และทำความสะอาดภายในห้อง

สมปอง: เห็นด้วย สมหญิงช่วยเขียนไว้ด้วยนะ

สมนึก : ใครจะต้องทำอะไรบ้างละ น่าจะมอบหมายแบ่งงานกันเลย

สมปอง: ใครจะช่วยทำอะไรบ้างละครับ การชนโต๊ะ ชนเก้าอี้ ของใครเจ้าของก็ชนออกไปเองเลยดีไหม แต่ต้องขอคนช่วยดูแลให้วางให้เรียบร้อยหนึ่ง หรือ สองคน

สมนึก : ผมรับเองครับ ขอเพื่อนมาช่วยผมสัก 4-5 คนก็พอ

(ทั้งกลุ่มทำการประชุมค้าง โดยไม่มีเสียง สมมติว่าประชุมต่อ)

สมปอง: เอาละครับ ทุกคนก็รับทราบตรงกันแล้วว่า เราต้องทำงานกัน 4 อย่าง ดังรายละเอียดบนกระดานดำนี้ ใช้เวลาทำประมาณ 2 ชั่วโมง ใครมีหน้าที่ทำอะไร และต้องทำอะไรก่อน ทำอะไรหลังก็ได้จดเอาไว้แล้วนะครับ อุปกรณ์ที่จะใช้ถ้าขาดเหลืออะไรก็บอกผมได้ก่อนวันศุกร์ ตอนนี้ก็แยกย้ายกันไปได้แล้ว ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่เข้าประชุมครับ

(ดัดแปลงจาก ทิศนา ขมมณี, 2534)

บทบาทสมมติ
(กลุ่มที่ไม่มีการวางแผนในการทำงาน)

ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูประจำชั้นมอบหมายงานให้นักเรียนเรียบร้อยแล้ว
จึงเดินออกจากห้องเรียน

พงศ์ : ครูสั่งให้พวกเราทำความสะอาดห้องเรียน และจะมีการประกวดความสะอาดของ
ห้องเรียน ในวันจันทร์ด้วยนะ

พร : เหลือเวลาอีกตั้ง 4 วัน เอาไว้วันหลังค่อยทำก็ได้เน่า

พฐ : ต้องเตรียมวางแผนก่อนนะ เดียวจะทำไมกันครูจะว่าเอา

พร : เรอนี้ก็รีบร้อนเกินไป ทำแล้วเดี๋ยวก็สกปรกก็ต้องทำใหม่อีก เอาไว้ทำครั้งเดียวเลย

เพชร : ฉันว่าครูออกจากห้องไปแล้ว พวกเรามาเล่นเกมกันดีกว่า

พลอย : เล่นเกมเป่ายิ้งฉุบแล้วตีมือกันดีกว่า แบ่งเพื่อนออกเป็น 2 ทีม แล้วเป่ายิ้งฉุบกัน
ฝ่ายที่ชนะจะได้ตีมือ

เพชร : เอาตกลง แบ่งทีมกันเลย

(จากนั้นทั้งกลุ่มจึงแบ่งทีมกัน และเล่นไปเรื่อย ๆ ตามเกมการเล่น)

พงศ์ : ถึงเวลาเลิกเรียนแล้วนะ ไปเข้าแถวกลับบ้านกัน (ทุกคนแยกย้ายกันไป)

แผนการสอนที่ 3

การพัฒนาจริยธรรมความมีวินัยในตนเอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง ความรับผิดชอบ (การปฏิบัติตามแผน)

เวลา 4 คาบ

ความคิดรวบยอด

การทำงานกลุ่มที่ดีต้องมีการทบทวนแผนงาน และทำความเข้าใจก่อนที่จะลงมือทำงาน เพื่อให้แน่ใจว่าสมาชิกกลุ่มทุกคนเข้าใจลำดับขั้นตอนของการทำงาน หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามที่วางแผนไว้ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากนักเรียนเรียนเนื้อหาจบแล้วนักเรียนจะสามารถ

1. บอกความสำคัญของการทบทวนแผนงานก่อนเริ่มลงมือปฏิบัติงานตามแผนได้
2. บอกความสำคัญของการลงมือปฏิบัติตามแผนงานที่วางแผนไว้ได้
3. บอกถึงสิ่งที่ต้องทบทวนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานได้ อย่างน้อย 5 ข้อ
4. ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ข้อ จาก 5 ข้อ

คุณลักษณะที่ต้องการด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. เสนอแนะความคิดเห็นที่มีเหตุผล และมีประโยชน์ต่อกลุ่มได้
2. ปฏิบัติตามแผนที่กลุ่มร่วมกันกำหนดได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
4. ปฏิบัติหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มด้วยความรับผิดชอบได้

เนื้อหาด้านความรู้

การทำงานกลุ่มจำเป็นต้องมีการวางแผนงาน และสมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติตามแผนนั้น ดังนั้นก่อนการลงมือทำงานต้องมั่นใจว่าสมาชิกทุกคนเข้าใจแผนงานและหน้าที่รับผิดชอบตรงกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด วิธีการที่จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้ระลึกถึงสิ่งที่ต้องปฏิบัติ คือ การทบทวนแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องทำ ระเบียนและข้อตกลงต่าง ๆ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน อันจะช่วยให้สมาชิกทุกคนเข้าใจตรงกัน เป็นการป้องกันปัญหาความผิดพลาดต่าง ๆ ซึ่งความสำคัญของการลงมือปฏิบัติตามแผนงานที่วางแผนไว้ คือ ช่วยให้งานดำเนินไปตามแผนและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้โดยเร็ว

สิ่งที่ควรทบทวนก่อนการลงมือปฏิบัติงาน

1. จุดประสงค์ของการทำงานคืออะไร
2. ระเบียบข้อตกลงของกลุ่มมีอะไรบ้าง
3. งานที่ต้องทำมีอะไรบ้าง
4. จะทำงานนั้น ๆ อย่างไร
5. จะทำงานอะไรก่อน ทำงานอะไรทีหลัง
6. ใครมีหน้าที่รับผิดชอบอะไร
7. จะประสานงานกันอย่างไร
8. มีอะไรที่ควรระมัดระวัง

เนื้อหาต้านกลุ่มสัมพันธ์

ในการทำงานกลุ่มนั้น จะต้องเริ่มต้นจากการวางแผนร่วมกันอย่างเป็นขั้นตอน ด้วยความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับขั้นตอนในการทำงาน และหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มแต่ละคน ซึ่งความเข้าใจในขั้นตอนของการทำงานและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองจะช่วยให้สมาชิกกลุ่มปฏิบัติตัวและปฏิบัติหน้าที่ได้ถูกต้องด้วยความมั่นใจ ปัญหาต่าง ๆ จะลดน้อยลง งานของกลุ่มจะสำเร็จได้อย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

สื่อการเรียนการสอน

1. สลากคำถาม
2. ป้ายคะแนน 10 ป้าย
3. บทพูดสำหรับการแสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนแข่งขันกันตอบคำถามเกี่ยวกับการวางแผนงานเป็นกลุ่ม โดยครูเตรียมสลากคำถามใส่กล่องเรียงไว้หน้าชั้นเรียน แล้วเริ่มโดยครูถามคำถามความรู้รอบตัว เช่น

- นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของไทยชื่ออะไร ?
- ประเทศไทยมีทั้งหมดกี่จังหวัด ?
- หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอชุมพวงชื่ออะไร ?
- ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาชื่ออะไร ?

กลุ่มที่ตอบคำถามความรู้รอบตัวได้ถูกต้องจะได้เลือกสละคำถาม ถ้าตอบคำถามได้จะได้เปิดป้ายคะแนน คะแนนที่เปิดได้จากป้ายจะเป็นคะแนนสะสมของกลุ่ม ถ้ากลุ่มใดตอบคำถามไม่ได้ให้เป็นโอกาสของกลุ่มที่เหลือ เล่นสลับกันไป ส่วนการเลือกกลุ่มที่จะตอบคำถามความรู้รอบตัวให้เริ่มทีละกลุ่มแล้วเวียนกันไป

คำถามที่ครูเตรียมไว้หน้าชั้นเรียน

1. วิธีการที่ดีที่กลุ่มจะต้องปฏิบัติก่อนเริ่มต้นทำงานคืออะไร (ทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการทำงานและการวางแผนงาน)
2. หลังจากกลุ่มวางแผนงานแล้ว สิ่งที่กลุ่มจะต้องไม่ละเลยก่อนที่จะเริ่มต้นลงมือปฏิบัติตามแผนเพื่อป้องกันการผิดพลาดในการทำงานคืออะไร (การทบทวนแผนงาน)
3. สิ่งที่ต้องทบทวนก่อนการปฏิบัติงานคืออะไร (ตอบได้อย่างน้อย 3 ข้อ ในเนื้อหา)
4. การทบทวนแผนงานมีประโยชน์อย่างไร (ช่วยให้เข้าใจรายละเอียดของงาน วิธีการปฏิบัติ และแบ่งหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มแต่ละคน)
5. การวางแผนงานมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอย่างไร (ช่วยให้การทำงานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ในเวลาอันรวดเร็ว)

เมื่อนักเรียนได้ตอบคำถามทบทวนความรู้เดิมแล้ว ครูจึงเตรียมนักเรียนเพื่อการชมการแสดงบทบาทสมมติ โดยแนะนำนักเรียนว่าการแสดงจะมี 2 ชุด ให้นักเรียนตั้งใจดู และสังเกตแล้วบันทึกข้อมูลในแบบสังเกตที่ครูจะแจกให้ เพื่อนำข้อมูลมาอภิปรายซักถามกัน

ข. กิจกรรมการสอน

ขั้นจัดกิจกรรมสอนเนื้อหาและสร้างความคิดรวบยอด

2. ให้นักเรียนดูการแสดงบทบาทสมมติทั้ง 2 ชุด แล้วบันทึกข้อมูลในแบบสังเกตการณ์ (บทบาทสมมติทั้ง 2 ชุด ครูเตรียมนักเรียนที่จะแสดงไว้ล่วงหน้า)

ขั้นวิเคราะห์เหตุการณ์และสร้างความคิด

3. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่นักเรียนได้ดูทั้ง 2 ชุด ชุดไหนที่นักเรียนคิดว่าจะเป็นผลดีต่อการทำงาน และชุดไหนที่คิดว่าไม่เป็นผลดีต่อการทำงาน เพราะอะไร

ค. ขั้นอภิปราย

ขั้นการให้เหตุผลและการตัดสินใจ

4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแนวคิดที่ได้จากการชมการแสดงบทบาทสมมติทั้ง 2 ชุด โดยครูถามนักเรียนตามข้อมูลจากแบบสังเกตที่นักเรียนบันทึก ดังนี้

- การแสดงชุดที่ 1 กับชุดที่ 2 แตกต่างกันอย่างไร (ชุดที่ 1 มีการทบทวนแผนก่อนการปฏิบัติ ส่วนชุดที่ 2 ไม่มีการทบทวนแผนก่อนการปฏิบัติ)
- นักเรียนคิดว่ากลุ่มที่ 1 จะปฏิบัติงานได้ตามแผนอย่างราบรื่นหรือไม่ เพราะอะไร (ได้ราบรื่น เพราะมีการทบทวนแผนการทำงานให้สมาชิกได้เข้าใจ)
- นักเรียนคิดว่ากลุ่มที่ 2 จะปฏิบัติตามแผนได้ราบรื่นหรือไม่ เพราะอะไร
- การทบทวนแผนงานก่อนการปฏิบัติมีประโยชน์อย่างไร
- ถ้านักเรียนจะทำงานกลุ่มนักเรียนจะยึดการทำงานตามกลุ่มใด เพราะอะไร
- ในการปฏิบัติงานตามแผนนั้นหัวหน้ากลุ่มจะต้องทำอย่างไรบ้าง เพื่อให้งานของกลุ่มดำเนินไปได้ด้วยดี

ง. ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความสำคัญและความจำเป็นของการทบทวนแผนงานให้สมาชิกทุกคนได้รับทราบและเข้าใจอีกครั้งก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติตามแผน
6. ให้นักเรียนทุกคนแยกเข้ากลุ่มของนักเรียน (กลุ่มเดิมจากแผนการสอนที่ 1)
7. ขออาสาสมัครของกลุ่ม 1 คน เพื่อทำหน้าที่สังเกตการทำงานของกลุ่ม ครูแจกแบบบันทึกการสังเกตการทำงานกลุ่ม และให้คำแนะนำในการสังเกตและบันทึก
8. ให้แต่ละกลุ่มทบทวนแผนการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อโรงเรียน (ที่กำหนดในแผนการสอนที่ 2) และให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกการปฏิบัติของตนเองในแบบบันทึกการปฏิบัติพฤติกรรมการมีความรับผิดชอบ
9. ให้แต่ละกลุ่มสำรวจและรายงานผลการปฏิบัติในกลุ่ม โดยหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ซักถามว่ามีสมาชิกของกลุ่มคนใดบ้างที่ปฏิบัติได้ตามแผนที่กำหนด มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทั้ง 7 พฤติกรรมตามแบบบันทึกพฤติกรรมการมีความรับผิดชอบ ให้อยู่อย่างเข้มแข็งภายในกลุ่ม และจดบันทึกชื่อสมาชิกผู้นั้นลงในแบบสำรวจการปฏิบัติของสมาชิกกลุ่ม (ภาคผนวก)
10. ให้กลุ่มสำรวจและซักถามสมาชิกกลุ่มที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้และเปิดโอกาสให้สมาชิกคนนั้นได้ชี้แจงเหตุผลและปัญหาของตนเองที่ทำให้ปฏิบัติไม่ได้ แล้วให้เป็นหน้าที่ของกลุ่มในการร่วมกันวางแผนเพื่อช่วยเหลือให้สมาชิกกลุ่มคนนั้นสามารถปฏิบัติตนเพื่อให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ ให้อภิปรายและบันทึกรายชื่อสมาชิกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของกลุ่ม สาเหตุที่ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และแนวทางที่กลุ่มได้ร่วมกันวางแผนให้ความช่วยเหลือตามแบบสำรวจการปฏิบัติพฤติกรรมเพื่อให้มีความรับผิดชอบของแต่ละกลุ่ม
11. ให้ตัวแทนของกลุ่มนำเสนอผลการสำรวจพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มหน้าชั้นเรียน และผู้สังเกตการณ์นำเสนอผลการทำงานของกลุ่ม เวียนไปจนครบทุกกลุ่ม

12. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความสำเร็จในการทำงานกลุ่มตามแผนที่กำหนด และยกย่องชมเชยกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ ให้กำลังใจกลุ่มที่ยังปฏิบัติได้ไม่สำเร็จ

จ. ขั้นวัดผล

ให้นักเรียนตอบคำถามในแบบฝึกหัด 5 ข้อ

การประเมินผล

ประเมินจาก

1. การตรวจแบบฝึกหัด
2. การสังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และการตอบคำถาม
3. การรายงานผลการปฏิบัติ และผลการรายงานการสังเกตการณ์การทำงานกลุ่ม

การสังเกตด้านกลุ่มสัมพันธ์

สังเกตความสัมพันธ์ของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม และวิธีการในการทำงานกลุ่ม

แบบฝึกหัดที่ 3

เรื่อง การปฏิบัติงานตามแผน

ชื่อ นามสกุล เลขที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านดอนลำดวน อำเภอชุมพลวง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การทบทวนแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติมีประโยชน์ต่อการทำงานอย่างไร

2. การแสดงบทบาทสมมติ ชุดที่ 1 กับชุดที่ 2 แตกต่างกันอย่างไร

3. สิ่งที่จะต้องทบทวนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานตามแผนมีอะไรบ้าง

4. ความผิดพลาดของการทำงานในบทบาทสมมติ ชุดที่ 2 มีสาเหตุมาจากอะไร

5. ใครบ้างที่ต้องปฏิบัติตามแผนในการทำงาน

แบบสังเกตการณ์

ให้ผู้สังเกตการณ์ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการดูการแสดงบทบาทสมมติ โดยเขียน
เครื่องหมาย / ลงใน () ที่ต้องการ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. กลุ่มใดมีการวางแผนการทำงาน

() กลุ่มที่ 1 () กลุ่มที่ 2 () ทั้งสองกลุ่ม

2. กลุ่มใดที่มีการทบทวนแผนงานก่อนการลงมือทำงาน

() กลุ่มที่ 1 () กลุ่มที่ 2 () ทั้งสองกลุ่ม

3. การทบทวนแผนงานก่อนการทำงานกลุ่มในข้อ 2 มีอะไรบ้าง

- () ทบทวนว่าจุดประสงค์ของการทำงานคืออะไร
- () ทบทวนว่าระเบียบและข้อตกลงของกลุ่มมีอะไรบ้าง
- () ทบทวนว่างานของกลุ่มที่จะต้องทำมีอะไรบ้าง
- () ทบทวนว่ากลุ่มจะต้องทำงานกันอย่างไร
- () ทบทวนว่าการทำงานมีลำดับขั้นตอนอย่างไร
- () ทบทวนว่าใครมีบทบาทหน้าที่อะไร
- () มีการตรวจสอบว่าสมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจตรงกันหรือไม่

4. จากการชมบทบาทสมมติ ขอให้นักเรียนลงความคิดเห็นการทำงานของทั้งสองกลุ่ม
เปรียบเทียบกับว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นบ้าง และพฤติกรรมของสมาชิกจะเป็นอย่างไร

กลุ่มที่มีการทบทวนแผนงาน

1. -----
2. -----
3. -----

กลุ่มที่ไม่มีการทบทวนแผนงาน

1. -----
2. -----
3. -----

การแสดงบทบาทสมมติ
(กลุ่มที่มีการทบทวนแผนงาน)

ประธาน (1) สวัสดีครับเพื่อน ๆ ก่อนที่จะเริ่มลงมือทำงานกันในวันนี้ผมต้องขอทบทวนเรื่องจุดประสงค์ของการทำงานอีกครั้งนะครับ ตามที่เราได้รับมอบหมายจากคุณครูให้ร่วมกันทำความสะอาดห้องเรียนนั้น ทางโรงเรียนได้จัดเวลาให้ 2 ชั่วโมงสุดท้ายของวันนี้ และจะประกวดความสะอาดของห้องเรียนด้วย ตามที่พวกเราได้ช่วยกันวางแผนการทำงานไว้เมื่อวานนี้ ผมขอทบทวนอีกทีเพื่อความเข้าใจตรงกัน คุณนก ช่วยเขียนบนกระดานดำด้วยนะครับ เอาอย่างนี้ ผมขอให้หัวหน้าแต่ละกลุ่มทบทวนงานที่รับผิดชอบที่ละกลุ่มนะครับ เรามีงานที่จะต้องทำตามที่เราแบ่งงานกันไว้ 4 กลุ่ม เริ่มที่คุณชาญเลยครับ

ชาญ ผมและเพื่อน ๆ อีก 5 คน รับผิดชอบขนโต๊ะและเก้าอี้ออกจากห้องเรียน เช็ดทำความสะอาดโต๊ะ-เก้าอี้ และจัดเข้าห้องเรียนหลังจากเพื่อนทำความสะอาดในห้องเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้วครับ

ชิน ผมและเพื่อน ๆ อีก 3 คน รับผิดชอบกวาดหยากไย่ เพดาน และพื้นห้องครับ

ชาย ผมและเพื่อน 3 คน รับผิดชอบทำความสะอาดกระดานดำ และตกแต่งป้ายนิเทศ

ช่วย ผมกับทีม 4 คน รับผิดชอบทำความสะอาดพื้นห้อง ระเบียงและถู่พื้น ครับ

เชย ผมและเพื่อนอีก 2 คน รับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณรอบ ๆ ห้องเรียนครับ

ประธาน (2) ดีมากครับ ตอนนี้ทุกฝ่ายก็ได้จัดเตรียมอุปกรณ์มาพร้อมแล้ว อุปกรณ์ที่ ชม เบิกมาจากทางโรงเรียนก็ได้มอบให้หัวหน้าแต่ละกลุ่มไปแล้ว งานที่พวกเราจะทำกันนั้นเริ่มจากพวกเราทุกคนขนโต๊ะและเก้าอี้ของตนเองออกไป ชาญ และทีมของเขาจะจัดการ โดยให้พวกเรายกโต๊ะ เก้าอี้ ออกไปที่ละแถวไปวางไว้ที่สนามหน้าห้อง ไซตักกับช่วงจะเป็นคนรับและจัดระเบียบ โต๊ะข้างนอกจากนั้น ชินกับทีมของเขาจะกวาดหยากไย่ และพื้นห้อง ตอนนี้พวกที่เหลือต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมพอชินทำงานเสร็จกลุ่มของช่วยจะเข้าทำความสะอาดพื้นห้องและผนัง กลุ่มของชายก็จัดป้ายนิเทศและทำความสะอาดกระดานดำ ส่วนเชยนั้นพาเพื่อนไปจัดการได้เลยไม่ต้องรอใคร ที่ผมพูดมาครบถ้วนถูกต้องใช่ไหมครับ ใครมีอะไรสงสัยหรือเปล่าครับ (พูดพร้อมกันว่า ถูกต้องครับ)

ประธาน (3) เรามีเวลาทำงาน 2 ชั่วโมงเท่านั้น จนถึง 4 โมงเย็น ขอให้ทุกคนช่วยกันคนละไม้คนละมือตามแผนที่วางไว้ ถ้าใครมีปัญหาให้มาบอกผม หรือคุณนก ก็ได้ ถ้างานของใครเสร็จก่อน ขอให้ช่วยเพื่อนที่ยังไม่เสร็จด้วยนะครับ หากพร้อมแล้วก็เริ่มงานกันได้เลย (ทุกคนลุกขึ้น เดินออกไปจากโต๊ะประชุม)

บทบาทสมมติ

(กลุ่มที่ไม่มีการทบทวนแผนงาน)

- ประธาน (1) สวัสดีครับเพื่อน ๆ ตามที่เราได้รับมอบหมายจากคุณครูให้ร่วมกันทำความสะอาดห้องเรียนนั้น ทางโรงเรียนได้จัดเวลาให้ 2 ชั่วโมงสุดท้ายของวันนี้ และจะประกวด ความสะอาดของห้องเรียนด้วย ตามที่พวกเราได้ช่วยกันวางแผนการทำงานไว้เมื่อวานนี้ ผมหวังว่าทุกคนคงทำได้แน่ครับ คงไม่ต้องทบทวนกันอีกนะครับ จะเสียเวลา (พูดพิมพ์ภาพพร้อมกัน คิดว่าทำได้ครับ)
- ประธาน (2) ดีมาก ถ้าอย่างนั้นเพื่อให้เสียเวลาเริ่มลงมือทำงานกันเลยดีกว่า ถ้ามีปัญหาอะไรค่อยว่ากันทีหลัง ช่วย ๆ กันหน่อยนะครับ เดี่ยวก็เสร็จ
- ดำ (1) (ยกมือ) ขอโทษครับประธาน กลุ่มผมทำความสะอาดกระดาน และจัดป้ายประกาศด้วย อุปกรณ์ยังไม่มีเลยครับ
- ประธาน (3) เดี่ยวคุณถาม คุณนก เลขาอีกทีนะครับ
- ดำ (2) เอ้อ แล้วผมคิดว่าจะทำความสะอาดกระดานไปพร้อมกับกลุ่มที่จะกวาดหยากไย่ด้วยเลยนะครับ จะได้เร็วขึ้น
- แดง (1) เอ ผมว่ามันจะวุ่นวายนะครับ กลุ่มผมกวาดบนเพดานด้วยเดี๋ยวจะเกะกะกัน
- ประธาน (4) คงไม่เป็นไรหรอก ลองทำดูก่อน อาจไม่เป็นอย่างที่เราคิดก็ได้
- จิระ (1) ผนังห้องก็กว้าง ผมคิดว่าจะรีบทำเหมือนกันนะครับ
- สุวิทย์ (1) เอ๊ะ ผมว่าคุณเข้าใจผิดแล้วนะครับ ตามที่เราวางแผนกันไว้นั้น งานทำความสะอาดผนังห้องนั้นมันงานของกลุ่มผมนะครับ คุณจิระ
- จิระ (2) เหรอครับ อ้าว ผมเองก็ไม่แน่ใจ เดี่ยวต้องขอดูบันทึกจาก คุณนก หน่อย
- ประธาน (5) เอาละ ๆ เราเสียเวลาไปเยอะแล้ว เราเริ่มลงมือทำงานกันเลยนะครับ (ทุกคนลุกขึ้น แต่ยังคงซักถามและถกเถียงกันต่อ เช่น "คุณทำงานอะไรกันแน่" "เดี๋ยวครับยังไม่แน่ใจ ขอดูที่เลขาก่อน" "เดี๋ยวขออุปกรณ์ด้วยนะ" ฯลฯ)

แผนการสอนที่ 4

การพัฒนาจริยธรรมความมีวินัยในตนเอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง ความรับผิดชอบ (การปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง) เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ในการปฏิบัติงานของกลุ่มให้สำเร็จเรียบร้อยตามแผนที่วางเอาไว้ นั้น จะต้องอาศัยสมาชิกที่มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ซึ่งการมีความรับผิดชอบนั้น จะส่งผลดีทั้งต่อตนเอง และส่วนรวมด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากที่นักเรียนเรียนจบเนื้อหาแล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. บอกความสำคัญของการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้
2. บอกผลดีของการมีสมาชิกกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้
3. บอกผลเสียของการมีสมาชิกกลุ่มที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้

คุณลักษณะที่ต้องการด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. เสนอแนวความคิดที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม และต่อสมาชิกกลุ่มได้
2. ปฏิบัติตนตามแผนการปฏิบัติของกลุ่มที่ร่วมกันวางแผนได้
3. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มด้วยความรับผิดชอบได้
4. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้
5. รายงานผลการปฏิบัติของตนเองต่อกลุ่มได้

เนื้อหาด้านความรู้

ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ในการปฏิบัติงานกลุ่ม ถ้าสมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย งานของกลุ่มจะสำเร็จอย่างรวดเร็ว ได้ผลงานที่มีคุณภาพ และสมาชิกกลุ่มจะเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้ทุกคนรู้สึกตัวเองมีคุณค่าต่อกลุ่ม เกิดความรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในงานอื่น ๆ ต่อไป และยังก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองอีกด้วย

เนื้อหาต้านกลุ่มสัมพันธ์

เมื่อคนเรามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ทำให้เกิดความสบายใจและพอใจจนก่อให้เกิดความรู้สึกว่า ตัวเองมีคุณค่าต่อกลุ่ม อันจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น สามารถเข้ากับเพื่อนคนอื่น ๆ ในกลุ่มได้เป็นอย่างดี

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิบทกลอน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ก. ชี้นำ

1. ให้นักเรียนอ่านบทกลอนพร้อมกัน แล้วร่วมกันอภิปรายถึงเนื้อหาและใจความสำคัญของบทกลอน

งานที่ทำถึงมีมากอย่าพึงท้อ เพียงแต่ขอความร่วมมือเพื่อนในกลุ่ม
แบ่งหน้าที่ช่วยกันทำอย่างรัดกุม งานของกลุ่มสำเร็จได้ดังใจปอง

ข. ขั้นสอน

ขั้นจัดกิจกรรมสอนเนื้อหาและความคิดรวบยอด

2. ครูเขียนรูปวงกลมบนกระดานดำ 3 วง
3. ให้นักเรียนแยกเข้ากลุ่ม(กลุ่มเดิม) แล้วให้ช่วยกันคิดออกแบบที่จะต่อเติมรูปภาพที่ครูวาดบนกระดานดำให้เป็นรูปภาพต่าง ๆ ตามความคิดของกลุ่ม โดยเขียนเป็นภาพร่างในกระดาษก่อน จากนั้นให้แบ่งหน้าที่กันว่าใครจะรับผิดชอบออกมาเขียนภาพส่วนใดบนกระดานดำ ซึ่งมีข้อตกลงว่า แต่ละกลุ่มออกมาต่อภาพได้ครั้งละ 1 คน เวียนกันไปจนครบทุกคนในกลุ่ม และจะลบภาพของผู้คนที่เขียนต่อไว้แล้วไม่ได้
4. ครูให้นักเรียนส่งภาพร่างการวางแผนของแต่ละกลุ่ม
5. ครูเรียกสมาชิกกลุ่มที่ 1 และ 3 มากลุ่มละ 1 คน เพื่อตกลงนัดแนะนักเรียนที่เลือกมาให้แสดงบทบาทที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ตามแผนที่กำหนด เพื่อไม่ให้งานของกลุ่มสำเร็จ เป็นตัวอย่างของการขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง (ครูทำความเข้าใจกับนักเรียนที่ครูเลือกมาเท่านั้น โดยไม่ให้นักเรียนคนอื่น ๆ ในห้องรับทราบ)

6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาต่อภาพบนกระดานดำทีละคน เวียนกันไปจนครบทุกคน โดยครูย้ำกติกาว่าห้ามนักเรียนพูดกันหรือส่งเสียงดัง

ขั้นวิเคราะห์พฤติกรรมและสร้างความคิด

7. ให้นักเรียนพิจารณาภาพกลุ่มของตนเอง และกลุ่มอื่น แล้วร่วมกันตัดสินใจว่าภาพกลุ่มใดที่สวยงามและมีความคิดสร้างสรรค์

8. ครูถามนักเรียนกลุ่มที่ 2 ว่า ภาพของกลุ่มที่วาดบนกระดานดำนั้น ตรงกับภาพที่นักเรียนได้ร่วมกันวางแผนเอาไว้หรือไม่ เพราะอะไร (ตรง เพราะในการวางแผนได้แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกแต่ละคนต่อภาพในส่วนที่กำหนด และสมาชิกแต่ละคนต่อภาพได้ตามแผนที่วางแผนเอาไว้)

9. ครูถามนักเรียนกลุ่มที่ 1 และ 3 ว่า ภาพของกลุ่มที่วาดบนกระดานดำ ตรงกับภาพที่ร่วมกันวางแผนไว้หรือไม่ (ไม่ตรง เพราะมีสมาชิกกลุ่ม ไม่วาดภาพตามที่ได้วางแผนไว้)

10. ครูซักถามนักเรียนกลุ่มที่ 1 และ 3 ว่า กลุ่มพอใจต่อผลงานที่ออกมาหรือไม่ (ไม่พอใจ) เพราะอะไร จากนั้นร่วมกันสนทนากับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเรียกว่า คนไม่มีความรับผิดชอบ

ค. ขั้นอภิปราย

ขั้นการให้เหตุผลและการตัดสินใจ

11. ให้นักเรียนเปรียบเทียบงานของกลุ่มที่น่าพอใจ กับกลุ่มที่ไม่น่าพอใจ แล้วซักถาม

- ถ้ามีคนที่ไม่รับผิดชอบอยู่ในกลุ่มมากๆ จะเกิดผลเสียต่อกลุ่มอย่างไร ? (งานของกลุ่มที่ทำจะไม่สำเร็จตามแผน)
- นักเรียนควรปฏิบัติตัวอย่างไร เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น (ช่วยเสนอแนะความคิดเห็น ร่วมกันวางแผนและปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด)
- กับคนที่มีความรับผิดชอบเพื่อนจะมีความรู้สึกละอย่างไร (รัก อยากร่วมงานด้วย)
- นักเรียนอยากให้เพื่อน ๆ รักหรือไม่
- นักเรียนจะทำตัวอย่างไรเพื่อให้เพื่อน ๆ รัก

12. สนทนากับนักเรียนว่า "เมื่อนักเรียนเข้าใจถึงผลดีของกลุ่มที่สมาชิกมีความรับผิดชอบ และผลเสียของกลุ่มที่สมาชิกขาดความรับผิดชอบ ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายต่อไปถ้านักเรียนต้องทำงานกลุ่มจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไร" (รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด) ครูเขียนคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภูมิติดไว้ในห้องเรียนเพื่อเตือนความจำ

13. ครูอธิบายนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกลุ่มที่ 1 และ 3 ที่ไม่ปฏิบัติตามแผน เพราะครูเป็นผู้กำหนดให้สมาชิกบางคนแสดงบทบาทที่ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ต่อกลุ่ม ทำให้งาน

ของกลุ่มฉีดยา แต่นักเรียนเหล่านั้นก็รับผิดชอบต่อสิ่งที่ครูกำหนดให้ได้เป็นอย่างดี แล้วให้นักเรียนที่แสดงบทบาทขาดความรับผิดชอบได้พูดแสดงความรู้สึกที่ต้องแสดงบทบาทนั้น

ง. ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้

14. ครูให้นักเรียนกลับเข้ากลุ่มเดิม ขออาสาสมัครเป็นผู้สังเกตการณ์การทำงานกลุ่มละ 1 คน ครูแจกแบบสังเกตการณ์ให้ และให้คำแนะนำในการสังเกตการทำงานและบันทึก

15. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ทบทวนแผนการปฏิบัติของกลุ่มเพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และรับผิดชอบต่อโรงเรียน แล้วบันทึกผลการปฏิบัติของตนเองลงในแบบบันทึกพฤติกรรม การมีความรับผิดชอบต่อของนักเรียน (ภาคผนวก)

16. ให้แต่ละกลุ่มสำรวจและรายงานผลในกลุ่มโดยหัวหน้ากลุ่มซักถามว่ามีสมาชิกกลุ่ม คนใดที่ปฏิบัติได้ตามแผนที่กำหนดทั้ง 7 พฤติกรรม ให้อภิปรายและยกย่องชมเชยในกลุ่มและ บันทึกรายชื่อผู้ที่ปฏิบัติได้ครบทุกพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ ตามแบบสำรวจการปฏิบัติพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เรื่องความรับผิดชอบต่อสมาชิกกลุ่ม (ภาคผนวก)

17. ให้กลุ่มสำรวจและรายงานผลสมาชิกกลุ่มที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแผน และเปิดโอกาสให้สมาชิกผู้นั้นได้ชี้แจงเหตุผล และปัญหาในการปฏิบัติของตนเอง ให้กลุ่มรับทราบ และให้กลุ่มร่วมกันพิจารณาวางแผนเพื่อช่วยให้สมาชิกผู้นั้นสามารถปฏิบัติตนเพื่อให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ บันทึกรายชื่อสมาชิกและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ พร้อมทั้งแนวทางของกลุ่มที่ร่วมกันวางแผนให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกกลุ่มผู้นั้น ลงในแบบสำรวจการปฏิบัติเพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อสมาชิกกลุ่ม

18. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการสำรวจสมาชิกกลุ่ม ดาวของกลุ่ม และผลการสังเกตการณ์การทำงานกลุ่มหน้าชั้นเรียนตามลำดับ จนครบทุกกลุ่ม

19. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางที่จะช่วยให้กลุ่มสามารถปฏิบัติได้สำเร็จตามแผนที่กำหนด ยกย่องชมเชยกลุ่มที่ปฏิบัติได้ตามแผน และให้กำลังใจแก่กลุ่มที่ยังปฏิบัติไม่ได้

จ. ขั้นวัดผล

20. ให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อภาพในชั้นสอน (ข้อ 2-3) อีกครั้ง โดยให้นักเรียนปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองตามที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มให้ดีที่สุด แล้วร่วมกันสนทนาถึงวิธีการทำงาน และผลสำเร็จของงานที่สมาชิกกลุ่มร่วมกันปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

21. ให้นักเรียนเขียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และการนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เรื่องความรับผิดชอบต่อ

การประเมินผล

ประเมินจาก

1. การตอบคำถามและการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
2. การรายงานของผู้สังเกตการณ์การทำงานกลุ่ม
3. การตรวจแบบสำรวจการปฏิบัติพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เรื่องความรับผิดชอบของ

นักเรียน

4. ประเมินจากการเขียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และการนำไปใช้ในการ

ปฏิบัติ

การสังเกตด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. สังเกตการทำงาน และการร่วมกันแก้ไขปัญหาในการทำงานกลุ่ม
2. สังเกตความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม
3. สังเกตความตั้งใจในการทำงานของสมาชิกกลุ่ม

แผนการสอนที่ 5

การพัฒนาจริยธรรมความมีวินัยในตนเอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา 3 คาบ
เรื่อง ความรับผิดชอบ ครั้งที่ 5 การปรับปรุงตนเอง

ความคิดรวบยอด

ทุกคนจะมีทั้งจุดที่ดีและจุดที่บกพร่องอยู่ในตัว ถ้ารู้จักสำรวจจุดบกพร่องของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ ข้อบกพร่องในตัวเองก็จะค่อย ๆ ลดลงไปเรื่อย ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากเรียนเนื้อหาจบแล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. บอกความสำคัญในการปรับปรุงตนเองได้
2. สำรวจข้อบกพร่องของตนเอง และคิดหาแนวทางในการแก้ไขได้อย่างน้อย 1 ข้อ
3. ร่วมกันพิจารณาข้อบกพร่องของสมาชิกในกลุ่มและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้

คุณลักษณะที่ต้องการด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. ปฏิบัติตามมติและข้อตกลงของกลุ่มได้
2. ร่วมกันปรับปรุงแผนการในการปฏิบัติเพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและรับผิดชอบต่อโรงเรียนได้
3. นำความรู้เรื่องการปรับปรุงตนเองไปใช้ในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองได้

เนื้อหาต้นความรู้

คนเราทุกคนนั้นไม่ได้มีความดีพร้อมไปหมดทุกอย่าง แต่จะมีทั้งส่วนที่ดี และส่วนที่บกพร่องอยู่ในตัวทุกคน ดังนั้น การปรับปรุงตนเองนับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ส่วนที่บกพร่องนั้นลดน้อยลง และส่วนที่ดีจะเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งในการปรับปรุงตนเองต้องเริ่มจากการสำรวจหาข้อบกพร่องของตนเอง โดยการสำรวจหาข้อบกพร่องด้วยตนเองและจากการบอกกล่าวของผู้อื่น ดังนั้นจะต้องอาศัยความมีใจกว้างยอมรับในข้อบกพร่องนั้น แล้วตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะปรับปรุงให้ดีขึ้น คิดวางแผนในการปฏิบัติอย่างรัดกุม และพยายามปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

เนื้อหาต้านกลุ่มสัมพันธ์

ในการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มจะต้องอาศัยการวางแผน และวางแผนทางในการปฏิบัติร่วมกัน มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจสมาชิกด้วยกัน ซึ่งการทำงานกลุ่มด้วยความเข้าใจก็จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มมีความสัมพันธ์และสนิทสนมกันด้วย สามารถมองเห็นจุดเด่น และจุดด้อยของสมาชิกกลุ่มแต่ละคน ดังนั้นถ้ากลุ่มมีโอกาสให้สมาชิกได้พูดคุยและหาแนวทางในการแก้ปัญหาข้อบกพร่องให้สมาชิกแต่ละคน จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มรับทราบข้อบกพร่องของตนเอง และสามารถปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองได้

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิบทกลอน 2 บท
2. สีเมจิก 3 กล้อง
3. กระดาษโปสเตอร์ 3 แผ่น
4. แบบสำรวจการปฏิบัติพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ก. ขั้นนำ

ให้นักเรียนเล่นเกมจับกลุ่ม โดยให้นักเรียนทั้งหมดออกมาหน้าชั้นเรียน สมมติให้นักเรียนชายมีค่าเท่ากับ 1 บาท นักเรียนหญิงมีค่าเท่ากับ 2 บาท จากนั้นให้นักเรียนจับกลุ่มให้มีค่าเท่ากับที่ครูกำหนด คือ 6 บาท 8 บาท 9 บาท 7 บาท เมื่อจบแต่ละคำสั่งทำการสำรวจการจับกลุ่มตามค่าที่กำหนด กลุ่มที่ได้ไม่เท่ากับจำนวนที่ครูกำหนดจะถูกลงโทษ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และความสามัคคีในกลุ่ม เช่น ให้อำนาจไปรอบ ๆ ห้อง จากนั้นให้นักเรียนเข้าร่วมกลุ่มของตนเองและหาที่นั่งทำงานกลุ่ม

ข. ขั้นสอน

กิจกรรมสอนเนื้อหาและความคิดรวบยอด

1. ครูแจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น และสีเมจิกกลุ่มละ 1 กล้อง แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวาดภาพภายใน 5 นาที โดยให้มีส่วนประกอบของภาพ ดังต่อไปนี้

- ภาพเด็กชาย 3 คน เด็กหญิง 2 คน

- ภาพต้นไม้ ต้นหญ้า ดอกไม้
- ภาพภูเขา และดวงอาทิตย์
- ภาพวัว 2 ตัว กำลังกินฟางใกล้ ๆ กระท่อมนา

2. เมื่อหมดเวลาให้ทุกกลุ่มหยุดวาดภาพ แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตนเองให้กลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันตัดสินให้คะแนนตามเกณฑ์

- ความสวยงาม 5 คะแนน
- การจัดภาพ 5 ภาพ
- ความสมบูรณ์ของภาพ 5 คะแนน
- มีส่วนประกอบภาพตามกำหนด 5 คะแนน

3. ให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มช่วยกันวิจารณ์ผลงานกลุ่มของตนเองว่าต้องปรับปรุงส่วนใดบ้าง กลุ่มอื่น ๆ ช่วยกันเพิ่มเติม จนกระทั่งครบ 3 กลุ่ม

4. ให้แต่ละกลุ่มนำภาพของตนเองกลับไปตกแต่งเพิ่มเติมภายในเวลา 5 นาที เมื่อหมดเวลา นำภาพของแต่ละกลุ่มติดบนกระดานดำ แล้วร่วมกันให้คะแนนเป็นครั้งที่ 2 ตามเกณฑ์การให้คะแนนเดิม ครูเขียนคะแนนแต่ละกลุ่มบนกระดานดำ

5. ครูรวมคะแนนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของแต่ละกลุ่ม แล้วให้นักเรียนเปรียบเทียบผลงานและคะแนนครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 (ครั้งที่ 2 จะได้คะแนนมากกว่า)

ขั้นวิเคราะห์พฤติกรรมและสร้างความคิด

6. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า ทำไมคะแนนครั้งที่ 2 จึงได้มากกว่าครั้งแรก ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ (คำตอบที่ต้องการคือ เพราะมีโอกาสดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผลงานจากการอภิปรายของสมาชิก และกลุ่มอื่น ๆ)

7. ครูเปรียบเทียบว่า "ถ้าภาพที่วาดเป็นตัวของฉันแล้ว การติชมของผู้อื่นจะมีผลต่อตัวฉันเรียนอย่างไร" (นำข้อติชมของผู้อื่นมาปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น)

8. ครูเป็นผู้นำการอภิปรายว่า นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรบ้างจากกิจกรรมนี้ และจะนำไปใช้ในการปรับปรุงตนเองได้อย่างไร (คำตอบที่ต้องการ) เช่น

- การติชม หรือการมองข้อบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ จะช่วยให้รู้ตัวเองและปรับปรุงตนได้
- เปิดโอกาสให้ผู้อื่นติชมผลงานของตัวเองเสมอ ๆ จะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตัวเองให้ดีขึ้นได้

- การปรับปรุงตนเองจะต้องอาศัยข้อมูลทั้ง จากการมองตัวเอง และการแนะนำของผู้อื่นประกอบกัน

ค. ชั้นอภิปราย

ชั้นการให้เหตุผล และการตัดสินใจ

9. ครูขออาสาสมัครของกลุ่ม 1 คน เพื่อทำหน้าที่สังเกตการณ์การทำงานกลุ่ม โดยครูแจกแบบฝึกบันทึกการสังเกตจากการทำงานกลุ่ม และให้คำแนะนำในการบันทึกการสังเกต

10. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าการปรับปรุงตนเองมีประโยชน์หรือมีโทษอย่างไร นักเรียนยินดีจะปรับปรุงตนเองหรือไม่ ถ้ารู้ตัวตนเองมีข้อบกพร่อง เพราะอะไร

11. ให้นักเรียนแยกเข้ากลุ่มของตนเอง (กลุ่มเดิม) แล้วให้ร่วมกันสำรวจข้อบกพร่องของสมาชิกกลุ่มคนละ 1 อย่าง แล้วร่วมกันคิดหาแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องให้แก่สมาชิกกลุ่มทุกคน จากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการทำงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ง. ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความสำคัญและความจำเป็นของการปรับปรุงตนเอง อยู่เสมอ โดยอาศัยข้อมูลจากการมองตนเองและการบอกกล่าวแนะนำของผู้อื่น แล้วนำข้อบกพร่องนั้นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และพยายามปฏิบัติติดต่อกันไปอย่างสม่ำเสมอ

13. ให้นักเรียนอ่านแผนภูมิบทกลอนพร้อมกัน เสร็จแล้วติดไว้ในห้องเรียน

เกิดเป็นคนจงสนใจใคร่ครวญคิด
ปรับปรุงตนเกิดผลดีน่าเชิดชู

เมื่อทำผิดรีบแก้ไขให้งามทรู
แต่ต้องรู้จะแก้ไขสิ่งไม่ดี

14. ให้แต่ละกลุ่มสำรวจและรายงานผลในกลุ่ม โดยให้หัวหน้าซักถามว่ามีสมาชิกคนใดบ้างที่สามารถปฏิบัติได้ตามแผนการพัฒนาเพื่อให้มีความรับผิดชอบ มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อทั้งประสังคมทุกพฤติกรรม ให้กลุ่มยกย่องชมเชยและบันทึกรายชื่อสมาชิกผู้นั้นลงในแบบสำรวจการปฏิบัติพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบ

15. ให้กลุ่มสำรวจและซักถามสมาชิกที่ยังปฏิบัติได้ไม่ครบตามแผนที่วางเอาไว้ และให้สมาชิกผู้นั้นได้ชี้แจงเหตุผลต่อกลุ่ม จากนั้นให้กลุ่มร่วมกันพิจารณาวางแผนให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้สมาชิกที่ยังปฏิบัติไม่ได้สามารถปฏิบัติได้ พร้อมทั้งบันทึกรายชื่อสมาชิกที่ยังปฏิบัติไม่ได้ครบตามแผนและแนวทางที่กลุ่มได้วางแผนให้ความช่วยเหลือ ตามแบบสำรวจการปฏิบัติพฤติกรรมการณ์มีความรับผิดชอบ

16. ให้ตัวแทนของกลุ่มนำเสนอผลการสำรวจการปฏิบัติพฤติกรรมของสมาชิกตามแผนที่ได้วางเอาไว้หน้าชั้นเรียน และผู้สังเกตการณ์นำเสนอผลการสังเกตการทำงานกลุ่มเวียนกันไปจนครบทุกกลุ่ม

17. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความสำเร็จในการทำงานกลุ่ม ตามแผนที่กำหนด ยกย่องชมเชยกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และให้กำลังใจกลุ่มที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เน้นให้นำแนวคิดในการปรับปรุงตนเอง ไปปฏิบัติต่อไป

ค. ชิ้นวัดผล

ให้นักเรียนสำรวจและเขียนข้อบกพร่องของตนเอง และแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ๆ

การประเมินผล

ประเมินจาก

1. การตอบคำถามในการเรียนการสอน
2. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
3. ผลสำเร็จในการปฏิบัติของนักเรียนแต่ละกลุ่มตามแบบสำรวจการปฏิบัติของกลุ่ม
4. การตรวจการเขียนข้อบกพร่องของตนเองและวิธีการในการแก้ไข

การสังเกตด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. สังเกตขั้นตอนและวิธีการในการทำงานกลุ่ม
2. สังเกตความร่วมมือและความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม
3. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของแต่ละกลุ่ม